లేడీస్ క్లబ్

వెంపటి సచ్చిదానంద శర్మ

మావూరి లేడీస్ క్లబ్బు సెక్రెటరీ పదవి కలెక్టరుగారి భార్య తన కక్కర లేదంటేతప్ప ఇతరు లెవ్వరినిగురించీ ఆలోచించకపోవడం స్థానిక మహిళలు అనాదిసిద్ధంగా పాటిస్తున్న ఆచారం.

ఈ సారి మాకు కలెక్టరుగా వచ్చిన రాజశేఖరరావు గారు అసాధారణ వ్యక్తి.

—అంటే ఏమీ లేదు చాలా చిన్న వయసువాడు. కాలేజీచదువు ముగించి, 'ఐ. ఏ. ఎస్.' విషమపరీక్షకు తట్టుకుని, ప్రొబేషన్ పూర్తిచేసి ఇట్టే కలెక్టరుఅయి కూర్చున్న వ్యక్తి.

చదువుకునే రోజుల్లో — కాలేజీ అమ్మాయిల్ని, లెక్చరర్లవంటి అర్భకుల్ని "ఏడిపించిన ఏడిపింపులు," సమ్మెలు వగైరాలలో చేసిన హంగామా ఏమీ మరిచిపోయే సావకాశం లేకుండానే "శాంతి, భద్రతలు" కాపాడవలసిన జిల్లా అధికారి అయిన మనిషి.

ఇందువల్లనే అయ్యుండవచ్చు — ఛోటా ఆఫీసర్లు తమ కిందివాళ్ళపైన ఏవైనా ఫిర్యాదులు చేస్తే, కలెక్టరుగారితీర్పు ఏ పక్షానికి అనుకూలంగానో తెలియనంత మెత్తగా ముంచలిస్తాడని ప్రతీతి. ఇందుకనే ఛోటా ఆఫీసర్లంతా వీలైనప్పుడల్లా ఒకమూల చేరి — కలెక్టరుగారికి కుర్రతనంవల్ల వ్యవహారజ్ఞానం కొరవడిందనీ, కేవలం డిగ్రీలు చూచి అందలం ఎక్కించడం పేరుకు పెత్తనం ఇవ్వడమనీ తీర్మానించి, పాతకాలపు కలెక్టర్లు అందర్నీ ఎంత గడగడ లాడించేవారో నెమరవేసుకుంటూ వుంటారు.

—ఇలాంటి కలెక్టరు గారికి తగ్గదే ఆయన భార్య శ్రీమతి రాజశేఖర మనోరమ కూడాను. పది మందిలో ఒకతెగా కలిసి మెలిసే క్షణం తీరికలేకుండా మసలండే అసలు ఆవిడకు ఏమీ తోచదేమోనని క్లబ్బు మహిళలందరి అనుమానం. ఈ విధంగా ఆమె లేడీస్ క్లబ్బు సెక్రటరీ పదవికి అన్నిందాలా అర్హురాలయింది.

కలెక్టరుగారి సతీమణికూడా పెద్దచదువు చదివిందని తెలిసేసరికి వీరిది "ప్రేమ పెళ్ళి" అయివుంటుందని క్లబ్బులో అమ్మలక్కలు చాలామంది నిర్ణయించారు.

అయితే ఈ విషయాన్ని ఔననేవారు, కాదనేవారుకూడా లేకపోలేదు.

కాని, వీరిద్దరికి "ప్రేమ పెళ్ళి" అయివుంటేనే బాగుంటుందనిమాత్రం క్లబ్బు మెంబర్ల ఏకగ్రీవాభిప్రాయం.

ఈక్లబ్బు మెంబర్లకు క్లబ్బు వార్షికోత్సవం ఒక పెద్దవేడుక. ముఖ్యంగా వొళ్లు వంచనీకుండా ఇళ్లదగ్గర పనిమనుషు లున్న పడుచులు, సదవకాశం దొరికిందన్నట్లు ఇక్కడ యిలాంటి సందర్భాలలో వొళ్లు వంచుతారు. గోడలకు సున్నాలు కొట్టించడం, తలుపులకు, దర్వాజాలకు రంగులు వేయించడం, రంగు కాగితాలతో రకరకాల బుట్టలు కట్టడం - ఇత్యాది అలంకరణాలపట్ల స్త్రీలకు సహజంగా ఉండే శ్రద్ధనంతా అక్కడ ద్యోతకం చేస్తారు.

క్లబ్బుభవనం సువిశాలమైనది. మధ్య పెద్ద హాలు, ఇటూ అటూ మూడేసివరసల గదులున్న పెద్దడాబా. ముందు, వెనక వరండాలున్నాయి మధ్యహాలులో కూర్చుని పత్రికలు వగైరాలు చదువుకోడానికి ఏర్పాట్లు ఉన్నాయి. క్లబ్బులో కుడివైపు మొట్ట మొదటి గదిలో సెక్రటరీగారి ఆఫీసు ఉంది దాని వెనకగదిలో లైబ్రరీ ఉంది. ఎడమ వైపున మొట్టమొదటి గదిలో ఆటల సామానులు వగైరా దాచివుంచుతారు. దానివెనక గదిలో పింగ్-పాంగ్ టేబులు ఉంది ఆ వెనకది క్లోక్ రూమ్. వెనక వరండాలో రోజూ సాయంత్రంపూట మెంబర్లు కేరమ్సూ వగైరా ఆడుకుంటూ వుంటారు. భవనానికి వెనకదొడ్లో టెన్నిస్ కోర్టు, బేడ్మింటన్ కోర్టు, రింగ్ టెన్నిస్ కోర్టు ఉన్నాయి. భవనానికి చుట్టూ గోడవుంది

ఇన్ని హంగులున్న క్లబ్బు నిజానికి పెద్దదనే చెప్పాలి. మరి, మావూరి మహిళలదీ అటువంటిదే.

ఈసారి క్లబ్బు వార్షికోత్సవానికి మెంబర్లంతా మరింత ఉత్సాహంగా పూనుకున్నారు. క్లబ్బు భవనాన్నంతా పెళ్లివారిల్లులాగా అలంకరించారు, ఇల్లాళ్ళందరూ చేరి వెనక దొడ్లో అంతా పెద్దపందిరి వేయించి, రకరకాలుగా అలంకరించారు. చక్కనిస్టేజి ఏర్పాటుచేశారు.

అయితే, ఈ నాటి కార్యక్రమం — జిల్లా జడ్జీగారమ్మాయి నాట్యం, జిల్లా డాక్టరుగారమ్మాయి పాటకచ్చేరి, గవర్నమెంటు ప్లీడరుగారమ్మాయి వగైరాల నాటకము - ఇత్యాదుల్లో కలెక్టరుగారిచ్చిన అధ్యక్షోపన్యాసమే మనకు ముఖ్యం.

ఇలాటి మహిళాసభలో మాట్లాడే మహాద్భాగ్యం ఏపురుషుడికైనా అసలు పట్టాలే గాని, విజృంభించి వేళాకోళానికి దిగకుండా వుండ బుద్ధిపుట్టదు. అందులోనూ కలెక్టరుగారు యువకుడు, విద్యాధికుడుకూడా నేమో - మరింత బాగా రాణించాడు!

ఈసమయంలో ప్రత్యేకతకూడావుంది - ఇది కేవలం క్లబ్బు వార్షికోత్సవమే గాక, క్లబ్బులో "స్యూయింగ్‌స్కూల్" ప్రారం

—అలా చూపట్టు మేరనంతా పరికించడంలో, అల్లంత దూరాన మేడమీది ఒకభాగంలో కాపరం వుంటున్న కలెక్టరాఫీసు గుమాస్తా కృష్ణమూర్తిమీద, అతడిభార్య దుర్గమీద మనోరమ చూపులుపడి నిలిచిపోయినై.

భోత్సవసమయం కూడాను. ఈ సూక్తులు ఏర్పాటుయొక్క పూర్వగాథ అంతా తన కళ్ళముందే జరిగివుండడంవల్ల, ఇటువంటి సమయంలో అధ్యక్షస్థానాన్ని అలంకరించడానికి తనకంటె అర్హు డెవ్వరూ వుండరనే ధీమాతో కలెక్టరుగారు ఇందుకు అంగీకరించాడు:

దీనికి తగ్గట్టుగానే -

"స్త్రీలనుగురించి నాకు దాదాపు ఏమీ తెలియదు. ఏమీ తెలియనివాణ్ణి వేదిక ఎక్కిస్తే ఎలా కంగారుపడతాడో చూదామని, మీ వినోద కార్యక్రమాల్లో ఒకటిగా నా అధ్యక్షోపన్యాసాన్ని ఏర్పాటు చేశారనుకుంటాను!" అంటూ కలెక్టరుగారు తన ఉపన్యాసాన్ని ఇలా సాగించారు: "తల్లిగా స్త్రీనిగురించి నాకు ఏమైనా తెలుసునని నేను అనుకున్నప్పటికీ ఆ విషయాన్ని మా అమ్మ ఎంతమాత్రం ఒప్పుకోదు. నేనేమీ అభమూ శుభమూ ఎరగనివాణ్ణనే ఆవిడ నిశ్చితాభిప్రాయం. సోదరిగా స్త్రీనిగురించి నాకు తెలుసునని పొరపాటుగానైనా అన్నానంటే, నా అప్పచెల్లెళ్ళలో ఒక్కరు కూడా సహించరు. 'నా సంగతి నీకేం తెలుసు' - అన్న మాటలు వాళ్ళ నోటివెంట ఎన్నిసార్లు విన్నానో! కుమార్తెగా స్త్రీనిగురించి తెలుసుననే నమ్మకం నాకు ఎప్పుడూ లేదు. మా అమ్మాయి వేస్తూవుండే చిత్రప్రశ్నలకు నేనుచెప్పే సమాధానాలు సరైనవికావని నాకు పూర్తిగా తెలుసు. మా అమ్మాయి ప్రశ్నలే అర్థంకానివాణ్ణి, ఇంక దాన్నిగురించి నాకు తెలుసునని ఎలా అనుకోను? ఇక పోతే భార్య ఒకతె మిగిలివుంది - ఇదే ముఖ్యవిషయం! భార్యగానైనా స్త్రీనిగురించి కూలంకషంగా నాకు తెలుసునని ఇటీవలివరకు గర్విస్తూ వుండేవాణ్ణి. అయితే, ఈ గర్వభంగం ఎలా జరిగిందీ చెప్పతగ్గసమయం ఇంతకంటె మరొకటి వుండదు. ఈ విషయాన్ని మీరుకూడా గ్రహిస్తారు..."

మకరధ్వజం మాత్రలు

సేవించినచో మంచిబలం పుష్టి కల్గును. 1 సీసా రూ 10/-లు వి. పి. రూ. 1-4-0. అడ్వాన్సు పంపవలెను.

డా॥ రత్నం సన్స్ మెడికల్ హాల్

మలకపేట బిల్డింగ్స్ - హైదాబాద్-2

కలెక్టరుగారు తన ప్రసంగాన్ని ఒక్క క్షణంపాటు ఆపుచేసేసరికి సభ్యురాండ్రంతా గుసగుసలు ప్రారంభించారు.

"మీకు ఏదో హితోపదేశం చేయాలనే ఉద్దేశంతో నేను ఇక్కడికి రాలేదు. నాకు ఎవరైనా — ఇలా చెయ్యి, అలా చెయ్యి; ఇది మంచిది, అది మంచిది — అని చెప్పవస్తే చాలా చిరాకు వేస్తుంది. నేను చెయ్యవలసిందేదో నన్నే ఎందుకు తెలుసుకోనియ్యవు? నీ పెత్తనం ఏమిటి? — అని తిరగపడే బుద్ధి పుడుతుంది, అందువల్ల నేను ఆ పని చెయ్యను. 'ఉపన్యాసం' మాని జీవితానుభవం వెల్లడిస్తాను. ఇందులో ఒకవేళ ఏదైనా నీతి కనిపిస్తే అది జీవిత స్వభావసిద్ధమయింది తప్ప కృతకమయింది మాత్రం కాదని నమ్మండి!" అంటూ కలెక్టరుగారు ప్రారంభించారు —

సభ్యురాండ్రంతా చెవులు రిక్కించి కూచున్నారు —

అయితే, ఒక్క విషయం: కలెక్టరుగారు చెప్పిన ఉదంతాన్నే మరొక రూపంలో ఈ దిగువ విధంగా చెపితే రసవత్తరంగా వుంటుందనుకుంటాను. ఇందువల్ల కథాకథనం చెడిందనుకునే వాళ్లుంటే క్షమించాలి. వాళ్లయినాకాని, దీని అసలు రూపం ఎలా వుండి వుంటుందో తేలికగానే ఊహించుకోగలరనుకుంటాను.

— ఒక ఆదివారంనాటి సాయం సమయాన కలెక్టరుగారు, ఆయన సతీమణి మేడమీది బాల్కనీలో కూర్చుని వున్నారు. కూతురు కల్పన తండ్రి వొళ్ళో చేరి ఏవేవో పిచ్చి ప్రశ్నలు వేస్తోంది. చాలా వోపిగ్గా వాటన్నిటికీ సమాధానాలు చెప్పడానికి ఆయన ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

"ఆ పక్షులెక్కడికి వెడుతున్నాయి? నాన్నా!" అంది కల్పన ఆకాశంలో ఎగిరిపోతున్న పక్షులకేసి వేలు చూపిస్తూ.

"వాళ్ళింటికమ్మా!" అన్నాడు కలెక్టరుగారు.

"అలా వెడతాయేం? అత్తయ్యా వాళ్ళ వూరా వాటిది?"

"అవునమ్మా!"

"రాధాయి ఇప్పుడేం చేస్తూ వుంటాడు నాన్నా!"

"ఏముంది? ఇలాగే పక్షులకేసి చూస్తూ వుంటాడు!"

"నాన్నా నీకు పక్షులభాష వచ్చా?"

"రాదమ్మా!"

గురువు: ఈ ద్రావకంలో ఈ పావలా పడేస్తాను. అది కరుగుతుందో కరగదో చెప్పాలి.

శిష్యుడు: కరగదండి.

గురువు: భేష్. ఎందుకు కరగదు?

శిష్యుడు: కరిగేటట్లయితే మీరసలు పావలా అందులో వెయ్యరుగా.

"రాధాయికి వచ్చుట నాన్నా!"

"ఎవరు చెప్పారమ్మా నీకు?"

"వాడే చెప్పాడు నాన్నా! తనకి బోలెడన్ని భాషలు వచ్చు. మాట్లాడాడు కూడాను!"

కూతురి అమాయకత్వానికి, మేనల్లుడి ప్రగల్భానికి కలెక్టరుగారు నవ్వుకుని మనోరమ వైపు చూశారు.

మనోరమ ఆ సంభాషణ నేమీ వినలేదు. ఏదో పరధ్యానంగా అటూ ఇటూ చూస్తోంది. అయితే, నిజానికి ఆమె ప్రత్యేకంగా దేనినీ చూడడం లేదనే చెప్పాలి.

— అలా చూస్తూ మేరనంతా పరికించడంలో, అల్లంత దూరాన మేడమీది ఒక భాగంలో కాపురం వుంటున్న కలెక్టర్ ఆఫీసు గుమాస్తా కృష్ణమూర్తి మీద, అతడి భార్య దుర్గమీద ఆమె చూపులు పడి నిలిచిపోయినై.

కృష్ణమూర్తి తనభార్యను యెందుకో తీవ్రంగా మందలిస్తున్నాడు. దుర్గ అమాయకంగా వలవలా ఏడుస్తూ మధ్య మధ్య పైట చెంగుతో కన్నీళ్లు తుడుచుకుంటోంది.

నిజానికి వాళ్ళిద్దరిమధ్య అంత కొంప మునిగిపోయే సమస్య లేవీ ఉండడానికి వీలు లేదనిపిస్తుంది, వాళ్ళిద్దరినీ చూచేవాళ్లకి. అయినా ఏవో సమస్యలతో సతమతమౌతున్నట్లు ఆ యువదంపతులు పడుతూన్న కలవరపాటు చూచేసరికి - మనోరమ, కూడదనుకుంటూనే "సెంటిమెంటల్"గా తయారయింది.

కలెక్టరుగారు ఉపయోగించినమాటే ఇది! మనోరమ విషయంలో ఆయన యీ మాట ఉపయోగిస్తూవుండడం, అందుకు ఆవిడకు కోపం రావడం తరుచు జరుగుతూనే ఉంటుంది. ఈమాట అంటే తన నియేదో తిట్టినంతగా బాధపడుతుంది మనోరమ.

ఏమీ చేయలేక అంగలార్చే వారిని "సెంటిమెంటల్" అంటారని ఆమె భావన. తను అంత అశక్తురాలు కాదనీ, గుండెనిబ్బరం కల దాన్ననీ ఆమె వాదిస్తుంది. భర్త యింకా గేలిచేస్తే కంట తడిపెడుతుంది! ఇదంతా కూడా సెంటిమెంటలిజం తప్ప మరేమీ కాదని చెప్పబోయి, చేతకాక, ఎంతచదువుకున్నా ఆడవాళ్లు ఆడవాళ్ళే లెమ్మని ఆయన తగ్గి వూరుకుంటాడు!

ఇటువంటితగవే ఇప్పుడు హఠాత్తుగా వాళ్ళిద్దరిమధ్య చెలరేగింది.

"ఇప్పుడు మనం అనుకుంటున్నట్టుగానే వాళ్లుకూడా ఏదో మాటామాటాఅనుకుంటూ ఉండివుంటారు. అందులో పెద్ద విశేషమేముంది?" అన్నారు కలెక్టరుగారు విషయాన్నంతా తేల్చివేస్తున్నట్లు.

"కావలసినంత విశేషముంది. మనకున్నట్లే కపటమేమీ వాళ్ళకి తెలియదు. చెత్త సైకాలజీపుస్తకాలన్నీ చదివినమీదట మనం ప్రతిమనిషినీ పోస్ట్‌మార్టం యెగ్జామినేషన్ చేసి వీడు 'సెంటిమెంటల్' అనీ, వాడు 'ఇంట్రావర్ట్' అనీ, మరొకడు 'ఎక్స్‌ట్రావర్ట్' అనీ - ఇలాటి ఏదోఒక లెగకింద వాళ్ళనందర్నీ జమకట్టి పారేస్తాం. ఇంత పరీక్షచేసినవాళ్లం మనిషిలో మానవత్వాన్ని మాత్రం గుర్తించం. కాని వాళ్లు అది మాత్రం చేస్తారు — యింత తేడావుంది!" అంది మనోరమ ఉపన్యాసధోరణిలో.

ఇక మాట్లాడి ప్రయోజనం లేదనుకున్నాడు కలెక్టరుగారు!

ఈ వాగ్వాదంవల్ల దుర్గ కృష్ణమూర్తుల పట్ల మనోరమకు శ్రద్ధ ఎక్కువయింది.

దీనికితోడు —

కట్నం అంటూ ఏమాత్రం పుచ్చుకోకూడదని కఠోరనియమం పాటించిన ఆదర్శయువకుడు కృష్ణమూర్తి, అలా కట్నంగా ఇచ్చివుండవలసినదాంట్లోకొంత మొత్తాన్ని తన భార్య ఆమె తండ్రివద్దనుంచి తెప్పించబోయినందుకు గాను ఆమెను దండిస్తూన్న ఘట్టం అది అని తెలిసేసరికి ఆ దంపతులపట్ల మనోరమ అభిమానం మరింత పెరిగింది. అయితే ఇది తరవాత జరిగిన విషయం అనుకోండి!

అసలు దుర్గతో పరిచయం ఏర్పరచుకోడానికే మనోరమ చాలా చాకచక్యం చూపించవలసి వచ్చింది.

ఆ మర్నాడు — కూతురు కల్పనచేత బొమ్మలపెళ్లికి ఆదరాబాదరా ముహూర్తం పెట్టించి పేరంటానికి పిలిచిరమ్మని పనిమనిషిని తోడు ఇచ్చి పంపింది.

"తప్పకుండా రమ్మని అమ్మగారుకూడా చెప్పమన్నారండీ" అని పనిమనిషిచేత చెప్పించింది.

ఈ పేరంటానికి ఎలా వెళ్లాలో తెలియక దుర్గకు ఒక పట్టాన కాళ్లు ఆడలేదు. మరి కలెక్టరుగారి ఇంట్లో అంత అక్కర జరుగుతూ పిల్చినప్పుడు వెళ్లక తప్పుతుందా? కాని, ఎలా?

తన సాటివాళ్లతోతప్ప, తనకంటె పైతరగతి వాళ్లతో పూసుకు పూసుకు తిరగాలని తాపత్రయపడే మనిషి కాదు దుర్గ.

అయితే వివిధరకాల వ్యక్తులతో పరిచయం చేసుకోనడంలో ఆరితేరిన మనోరమ తన విషయంలోమాత్రం అంత పెడగా వుండ నవసరంలేదని దుర్గకు నమ్మకం కలిగింది. ఏ విధమైన డాబుదర్పాలు ప్రదర్శించకుండా దుర్గస్థాయికి దిగి ఆమెకు ధైర్యాన్ని కూర్చడానికి పూనుకుంది.

తను డబ్బు ఇబ్బందుల్ని గురించి చెప్పడంతో ఈ పని ప్రారంభించింది.

తను చాలా, బీద ఇంటి ఆడపడుచుననీ, తన భర్తమాత్రం చాలా ధనవంతుల బిడ్డే అయినప్పటికీ పెద్దవాళ్లు చెప్పినట్లు వినడానికి ఇష్టపడక స్వతంత్రంగా వ్యవహరించి అప్పుచేసి పై చదువు చదువుకున్నాడనీ, అప్పు ఇప్పటికీ తీరుస్తున్నామనీ—ఇలా చెప్పుకు వచ్చింది.

"మీకే ఇన్ని ఇబ్బందులుంటే, మా పరిస్థితి ఏమని చెప్పేదండీ!" అంది దుర్గ, చిరునవ్వు నవ్వుతూ.

ఆ తరువాత ఆట్టే ఎబ్బెట్టు లేకుండానే కబుర్లు సాగినై.

దీనికితోడు, ప్రస్తుతం కల్పన చేస్తూన్న బొమ్మల పెళికి పేరంటాళ్లుకూడా కావడంవల్ల వాళ్లిద్దరూ మరింత సన్నిహితులయారు. ఊరేగింపులు, భోజనాలతో బంతులాటలు —ఇత్యాది పెళ్లి వేడుకలలు, సతమతమౌతూ చిన్నపిల్లకల్పన పెళ్ళితంతు విషయంలో అక్కడక్కడ క్రమంతప్పితే, అనుభవంకల ఈ పేరంటాళ్లు సరిదిద్దేవారు. వారికే ఏదైనా సందేహాలొస్తే, ఒకరితో ఒకరు సంప్రతించుకుని, జ్ఞాపకం తెచ్చుకుని, ఆపైన నవ్వుకునేవారు!

కల్పనపడుతున్న హైరానా అంతా గమనిస్తూ దుర్గ, "ఈ పెళ్ళిసంబరాలేమిటమ్మా తల్లీ!" అని మనోరమతో "ఏమండీ! మీ అమ్మాయికి త్వరలోనే పెళ్ళిచేసెయ్యండి, నామాటవిని. ఉండండి, నేనే చూస్తాను— ఈపిల్లని ప్రేమతో విసిగించేసే పెద్ద అందగాణ్ణి ఒకణ్ణి!" అంది.

ఈమాటల్లో ఏదో ప్రత్యేకార్థంవున్నట్లు తోచింది మనోరమకు. దుర్గవైపు అలాగే చూస్తూ వుండిపోయింది మనోరమ.

"ఏమిటి, అలా చూస్తున్నారు?" అంది దుర్గ ఆ చూపుల్ని భరించలేక.

"ఏమీలేదు...." అంది మనోరమ ఆదరాబాదరాచూపు మరల్చి, తనలో తనే నవ్వుకుంటూ.

అసలువిషయమేమిటో తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం ఎక్కువయింది దుర్గకు. ఆ ఆలోచించేదేమిటో చెప్పమని మనోరమ పదేపదే అడగడం మొదలుపెట్టింది.

ఇలా కొంతసేపు వేధించనిచ్చి, "మరి నన్నిలా గుచ్చిగుచ్చి అడుగుతున్నారు. మీకేమీ అభ్యంతరం లేకపోతే, నేనొక విషయం అడుగుతాను చెప్తారా?" అంది మనోరమ.

ఇలా అడ్డసవాళ్లు వేయడంతో, దుర్గ "ఓ, తప్పకుండా!" అనక తప్పిందికాదు.

"మిమ్మల్ని నేను మొట్టమొదటిసారి చూచినప్పటివిషయం గుర్తుకు వచ్చింది. అప్పుడు మీరు, మీ ఆయన ఆ కిటికీముందు నిలబడి వున్నారు. మీఆయన ఏదో కేక లేస్తున్నారు. మీరు కన్నీరు కారుస్తూన్నారు. ఈ విషయం మిమ్మల్ని అడగాలనుకుంటున్నాను. ఇప్పుడు చెప్పండి!" అంది మనోరమ.

★ లేడీస్ క్లబ్ ★

ఇలా తనని ఇరుకునపెట్టి, భార్యాభర్తల మధ్య విషయాన్ని గురించి అడగడంతో దుర్గ సిగ్గుతో ముంచుకుపోయింది. ఒక్క క్షణంపాటుమాత్రం తటపటాయించింది.

"ఓస్! ఇదేకదా! అయితే చెప్తా వినండి" అని చులకనగా అని, "అసలు మా యింట్లో తగూలకు అర్థం పర్థం వుండవండీ. మొన్నటి గొడవ కూడా అలాటిదే," అంటూ ఉపోద్ఘాతం మొదలుపెట్టి ఇలా తెల్పింది: "తను ఊరికే నేల విడిచి సాము చేస్తానంటారండీ. ఒక్కమాట చెప్పండి—తను డబ్బు ఇబ్బందుల్లో వుండి, మా నాన్న డబ్బు సర్దగలిగి వున్నప్పుడు ఆయన దగ్గిర్నుంచి తీసుకుంటే తప్పా? అందులో తనకు కట్నంగా ఇచ్చి వుండాల్సిన డబ్బే వుంది కూడాను. మా నాన్న బాగా వున్నవాడు కాక పోయినప్పటికీ ఒక పాటి స్థితిమంతుడు. మా అక్కయ్య పెళ్లికి మా నాన్న మూడు వేలు కట్న మిచ్చాడు. అలాగే నా పెళ్ళిలో కూడా ఇస్తామన్నారు. కాని తను ససేమిరా వల్లకాదన్నారు. పోనీ నాకు నగలకింద ఇస్తామంటే, పెళ్ళికి పూర్వం ఏమి వున్నాయో అవి తప్ప కొత్తగా ఏమీ పెట్టడానికి వల్లకాదన్నారు! తనకైనా డిగ్రీ కాకితం తప్ప వెనక ఆస్తి ఏమీ లేదు. వచ్చే జీతం డబ్బులు చాలక నానా ఇబ్బందీ పడుతున్నాం గనక, అప్పుగానైనా మా నాన్న దగ్గర తీసుకోండి, తరవాత చేతనైతే తీర్చుదురు గాని—అంటే, తీర్చలేని స్థితిలో అప్పు చెయ్యరాదు అందులోనూ మామదగ్గర అసలే కూడదు—అంటారు!..."

అయితే ఈ విషయాన్ని ఇంకా కొంచెం విడమర్చి చెప్పాలి—పెద్ద పిల్లకు కట్నం ఇచ్చి చిన్న పిల్లకు ఇవ్వక పోవడం, చిన్నపిల్లను అన్యాయం చేయడమని భావించాడు దుర్గ తండ్రి శివరామయ్యగారు. తన భర్తకి కట్నం రాకపోవడంవల్ల తన బావగారికి జరిగిన మర్యాదలో కొంత తన భర్తకు కొరవడినట్లు ఆధునిక యువతే అయినప్పటికీ దుర్గ కూడా అంతరాంతరంలో అప్పు

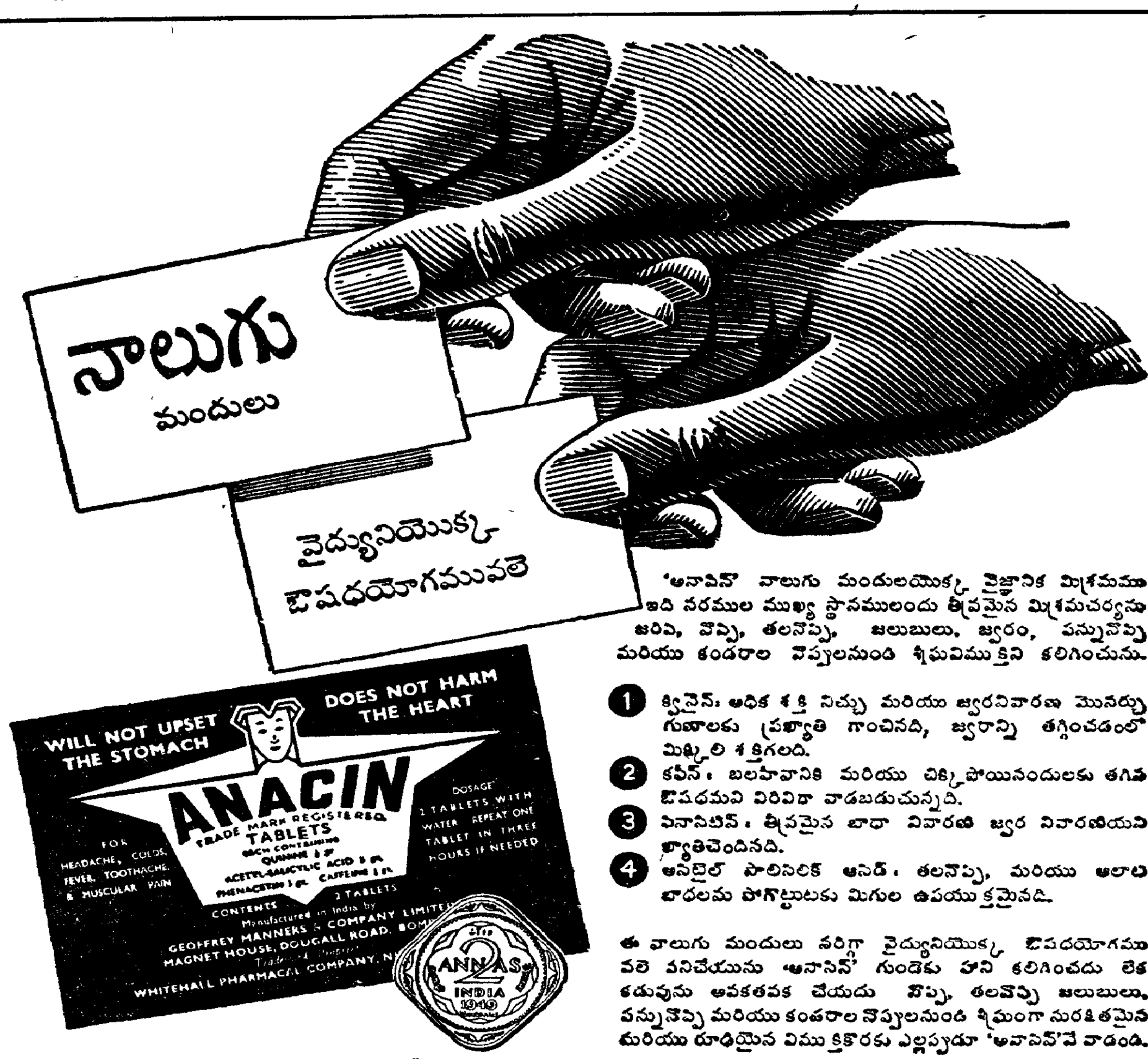

లక్షలాది మందికి బాధావిముక్తిని కలిగించును

▲ 41

"బాబీ నీకు ఎన్ని అంకెలొచ్చునో చెప్పరా"

"ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు, ఐదు, ఆరు, ఏడు... ఎనిమిది, తొమ్మిది, పదీ..."

"భేష్. తరవాత?"

"జాకీ, మదాం, రాజు, ఆసు."

డప్పుడూ అనుకోకపోలేదు! శివరామయ్య గారు కూతురుతో ఇలా అన్నాడు: "కట్నం తాలుకు సొమ్మంతా మీ కోసమే భద్రంగా దాచి వుంచుతాను తల్లీ! మీకు ఏ మాత్రం డబ్బు అవసరంగా వున్నా సరే, మాట మాత్రం తెలియచెయ్య... అక్కగాడివన్నీ అర్థంలేని పట్టుదలలు!"

ఈ మాటలు ఆధారంగా తీసుకుని తను చేసిన తప్పిదమేమిటో దుర్గ ఇలా చెప్పింది: "ఈ మధ్య డబ్బుకు మరీ ఇబ్బందిగావుండి మా నాన్నకు ఉత్తరం రాశానండీ! అది ఆయన చేతికి చిక్కింది! దాన్ని దగ్గిరికి తెచ్చి, ఇది మీ నాన్నకు డబ్బు పంపమని రాసిన ఉత్తరం అవునో కాదో నిజం చెప్పమని పెద్ద ఒట్టు పెట్టారు. ఇంక ఏం చెయ్యను? దాని ఒప్పుకోకుండా ఉండలేకపోయాను. ఇలాంటిపని యిక ఎన్నడూ చెయ్యవని నాచేత పెద్ద ఒట్టు పెట్టించారు! ... ఏమండీ, నేను చేసింది అంత తప్పపనా? మా నాన్న డబ్బే పనికిరాదా?"

అమాయికంగా దుర్గ వేసిన ఈ ప్రశ్నతో, అంతవరకూ దీర్ఘాలోచనలోవున్న మనోరమ స్పృహలోకి వచ్చింది. యేమి సమాధానం చెప్పాలో పాలుపోక, ఒక క్షణంపాటు తటపటాయించి, వెలితి గానవ్వి ఇలా అంది:

"కట్నాలు పుచ్చుకోకూడదని నేనూ అంటాను కాని, మీలాగా డబ్బు యిబ్బందుల్లోవుండి, అవతలవాళ్లు సహాయం చెయ్యగలిగివున్నప్పుడు, అప్పుగామాత్రం పుచ్చుకోవచ్చుననే నా అభిప్రాయం. అప్పు పుచ్చుకునేటప్పుడు తీర్చగలమా లేదా అన్న మీమాంసకంటే, తీరుద్దామనే సదుద్దేశం ఉండటమే ముఖ్యం ..."

తను చెప్పదల్చుకున్నంత సంతృప్తికరముగా సమాధానం చెప్పలేకపోయాననిపించింది మనోరమకు.

దుర్గకు బాధకలిగించే యీ విషయాన్ని మార్చాలనీ, ఆమెతో పరిచయం యింతటితో ఆగిపోకుండా చూడాలనీ మనోరమ ఉపాయాలు ఆలోచించడం మొదలుపెట్టింది. తనదగ్గరవున్న ఎంబ్రాయిడరీ, నిట్టింగ్ పుస్తకాలు మొదలైన సరంజామా అంతా తెచ్చి పడేసి అందులో ముఖ్యంగా కొన్ని కొన్ని కుట్టిచూడమని దుర్గచేతికిచ్చింది.

దుర్గ మెదలకుండా వాటిని ఇవతల పెట్టుకుంది.

వాటిపట్ల ఏవిధమైన ఆసక్తి ఆమెలో జనించినట్లు మనోరమకు కనిపించలేదు. మనోరమ మనస్సు చివుక్కుమంది.

ఆ తరువాత కొంతసేపు ఇద్దరూ కులాసాగా కాలక్షేపం చేశారు కాని మనోరమను ఆబాధ వెన్నాడుతూనే ఉంది. అసలీ కుట్టుసరంజామా అంతా ఎందుకు బయటకి తీశావా అని లోలోపల విచారించడం మొదలుపెట్టింది. ఇవన్నీ ఖర్చుతో కూడిన సరదాలనీ, ఇటువంటివాటికి ఆమెను పురికొల్పడం ఆమెను ఇబ్బందిపెట్టడం అయ్యుంటుందనీ నొచ్చుకుంది.

దుర్గ వెళ్ళినతరవాత చాలాసేపటి వరకూ ఏమిటో అలాగే పరధ్యానంగా కూర్చుండిపోయింది మనోరమ.

మర్నాడు ఉదయాన ఆమె వొక కొత్త విషయాన్ని కనిపెట్టింది —

తనకెందుకో కొంచెం పెందరాడే నిద్ర మెలుకువవచ్చింది. లేచి అటూ ఇటూ చూస్తుండేసరికి దుర్గ ఆ కనుచీకటి మసకున గబగబా గుమ్మంలో నీళ్లుచల్లి ముగ్గు వేసుకుంటోంది. ఆశ్చర్యంతో అటువైపే చూస్తూ ఉండిపోయింది. బహుశా పనిమనిషి వచ్చివుండదని సర్ది చెప్పుకుంది.

తరువాత దొడ్లో మొహం కడుక్కుంటున్నప్పుడు, పనిమనిషిని అడిగితే, "నర్సమ్మను మాన్పించేశారంటమ్మా! పనిమనిషి అక్కర్లేదన్నారంట. అది నాకు చెప్పి వారం రోజులాయె!" అంది.

పాపం దుర్గ చెయ్యరానిపనులు, చెయ్యలేనిపనులు అన్నీ చెయ్యవలసి వచ్చినట్లు బాధపడింది మనోరమ.

కలెక్టరుగారు సాయంత్రం ఆఫీసునుంచి వచ్చి తీరికగా కూర్చుని పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుతున్న సమయంలో ఈ ప్రస్తావన వచ్చింది. ఆయనకు తన గౌరవమేదో దెబ్బతిన్నట్లనిపించింది మనోరమ చెప్పే మాటల వల్ల.

"సమాస్తాల జీతాలు తక్కువగా వున్నాయని నేనూ ఒప్పుకుంటానుగాని, ఇళ్ళ దగ్గర పనిమనుషుల్ని పెట్టుకోనడానికి వీలు లేనంత తక్కువగా వున్నాయంటే మాత్రం ఒప్పుకోను" అన్నారు కలెక్టరుగారు.

"మరి వాళ్లు పనిమనిషిని తీసేసినమాట వాస్తవమేగదా!" అంది మనోరమ.

"బహుశా వాళ్లు దుబారామనుషులై వుండాలి" అన్నారు కలెక్టరుగారు.

"ఖర్చు తగ్గించుకోవాలంటే పనిమనిషినే మాన్పించుకోవలసిన స్థితిలో వున్నవాళ్లు దుబారా ఏంచేస్తారండీ!"

కలెక్టరుగారు సమాధానానికి ఒక క్షణం పాటు తటపటాయించవలసి వచ్చింది. చివరికి ఇలా తప్పుకున్నారు: "ఆ పనులన్నీ ఇంతకాలమూ పనిమనిషి చేసిందికదా, మరి దానిమీద సానుభూతి చూపవేం! పాపం ఆ పనైనా చేసుకునే వీలు లేకుండా దాని నిప్పుడు పని మాన్పించారాయె!"

మనోరమ ఆలోచనలో పడ్డది. నిజమే, తనకు పనిమనిషిమీద ఆపాటి సానుభూతి ఎందుకు కలగలేదు? ఎంత ఆలోచించినా మనోరమకు సమాధానం లభించలేదు. నరసమ్మ ఇబ్బందులు నిజంగా ఎక్కువైనవే. నర్సమ్మను మించి ఇబ్బందులు పడే వాళ్లుకూడా వుండేవుంటారు. మరి వాళ్ళ మాటో!

ఒకక్షణానికి తెప్పరిల్లింది మనోరమ. తనభర్త తన నేదో అగాధంలోకి తోసేశా

రు. 5 లకు పార్కర్ కలము

ప్రపంచ ప్రసిద్ధిపొందిన పార్కర్ ఫౌంటెన్ కలము రు. 5/-లకు ఎక్కడైనా పొందగలరా? లేదు. ఎక్కడా లభ్యంకాదు. అయితే, మా విశేష తయారీ ఫౌంటెన్ కలముల అమ్మకమును జోరుగా సాగటానికిగాను, 1,000 పార్కర్ జూనియర్ సరికొత్తరకం ఫౌంటెన్ కలములను ఒక్కొక్కటి రు. 5/-ల ధరకు, యివ్వతలచి యున్నాము. మీరు యీ అవకాశాన్ని వదులుకోకుండా వినియోగింపతలచుకొంటే, నేడే ఆర్డరు చేయండి.

ప్యాకింగు, పోస్టేజి రు. 1/4 అదనంగా అవుతుంది.

షరా:—ఏ స్కీము క్రింద ఈ ఏర్పాటు జరగటం లేదు.

ఆర్డరు చేరిన వెంటనే కలము సప్లయి చేయబడును.

JOLLISONS - Post Box No. 1044, Delhi (P)

అనిపించింది. సానుభూతికికూడా పరిమితు లుండక తప్పదు గనక తన సానుభూతికి పరిమితి దుర్గదగ్గర అనుకుంది. ఉత్తమాదర్శాలు, పరస్పరానురాగం గల యువదంపతులు ... ఆ ఆదర్శాలకు, అనురాగానికి ముప్పుతేబోయే పరిస్థితులు – ఈ సంఘర్షణే తన సానుభూతికి హేతువుగా నిర్ధారణ చేసుకుంది.

అసలు విషయాన్ని తనభర్త పెడదారి పట్టించాడని అప్పటికిగాని మనోరమ గుర్తించలేదు!

"ఇంతకీ నాకు సమాధానం చెప్పకుండా తెలివితేటలుగా మాట మార్చారు బాగానే వుందికాని... వీళ్లజీతాలు ఎందుకిలావున్నాయండీ?" అంది మనోరమ.

"దీనికి మూలమేమిటో అర్థం కావాలంటే పబ్లిక్ ఫైనాన్స్ మొదలు పవర్ పాలిటిక్స్ దాకా తెలిసి వుండాలి .... ఏమైనాకాని ఇందులో నావల్ల అయేది ఏమీలేదు. మనం చేయగలిగింది ఏమీలేని విషయాలనుగురించి నేను ఆలోచించను. నువ్వు చేయగలిగింది ఏమైనావుంటే చూడు!" అన్నారు కలెక్టరుగారు.

తను "సెంటిమెంటల్" అని ఇది మరోకసారి ఎద్దేవా చేయడం కాబోలు అనుకుంది మనోరమ.

మర్నాడు సాయంత్రం మనోరమ లేడీస్ క్లబ్బుకి వెళ్ళింది. గుమ్మంలో అడుగుపెడుతూ వుండగానే డాక్టర్ కృష్ణమూర్తిగారి అమ్మాయి గిరిజ "హల్లో! ఎన్నాళ్లకి దర్శనాలు!" అని హడావిడిగా నవ్వుతూ ఆహ్వానించింది. హాల్లో కూర్చుని అంతవరకూ బుద్ధి మంతనంగా పత్రికలు చదువుకుంటున్న వాళ్ళంతా కూడా తల ఎత్తి స్నేహ పూర్వకంగా నవ్వారు.

"నిన్న మొన్న నేకదా అసలిక్కడికి రానిది? అంత మాత్రానికి ఎన్నాళ్ళో— అంటున్నావా?" అంది మనోరమ చాలా చనువుగా.

"అది కాదండీ! మీరు రాకపోతే రెండు రోజులు రెండు యుగాల్లాగా వుంటాయి. అందుకని అలా అంటాను!" అంది గిరిజ కొంటెగా.

"ఆ మాట మాత్రం నిజమేకాని, ఆ భావం మాత్రం దానిది కాదండీ...అది వట్టి దొంగ మొహం!" అంది సుమిత్ర.

వీళ్లిద్దరికీ ఒక్కక్షణం సేపు కూడా పడదని తెలిసినా, అక్కడి వాళ్ళందరూ ఒక్కసారి గొల్లున నవ్వారు.

"ఎలా వున్నారు మనవాళ్లందరూ?... ఒక్కసారి చుట్టు పెట్టివస్తాను," అంటూ మనోరమ అక్కడినుంచి బయలుదేరింది.

పక్కగదిలో పింగ్-పాంగ్ ఆట మాంచి రసకందాయంలో ఉంది. అంత ఆటమధ్యలోను, సుశీల సర్వుచేయబోతున్న దల్లా అట్టే నిలిచిపోయి, "అదుగో సెక్రెటరీగారు రానేవచ్చింది. కమలా! చెప్పవే..." అని మళ్లా ఆటలోకి దిగింది.

ఏమిటన్నట్లు మనోరమ కమలవైపు చూస్తూఉండేసరికి, "ఆఁ...ఏమీ లేదండీ! ఈసారి మాచెస్‌లో ఆవిడ మమ్మల్ని చిత్తుగా ఓడిస్తుందిట. అందుకని ఆవిడగారికి పే—ద్ద కప్పు కొని దాచి ఉంచాలట!" అంది ఇంజనీరుగారి కోడలు కమల ఈసడింపుగా.

వెనక వరండాలో కేరమ్స్ ఆడుకుంటున్న ఇందిర, విష్ణుప్రియ, రాధ, వసంత, పైన కూర్చుని చూస్తున్న విమల, సీత, శాంత వగైరాలు ఆటకు సంబంధించిన ఏదో విషయాన్ని గురించి తీవ్రంగా తర్జనభర్జన చేస్తూ పరిష్కారం కుదరక, ఇంతలోకే మనోరమ అటు పోతూవుండడంచూసి, "సెక్రటరీగారూ! మీరొకమాటు ఇటు రావాలి!" అన్నారు.

"ఇప్పుడేవస్తాను," అంటూ అటు వెళ్ళకుండానే మనోరమ టెన్నిస్ కోర్టువైపు నడిచింది.

ఇంకొక్క క్షణంలో సెట్టు పూర్తికాబోతోందనీ, తరవాత ఆటకు వుండమనీ హెల్తు ఆఫీసరుగారి భార్య కోమలవల్లి మరీ మరీ బలవంతం చేసింది. మిగతా వాళ్లంతా కూడా ఆహ్వానించారు. కాని, ఆఫీసులో కొంచెం పనుందని చెప్పి మనోరమ వెనక్కి బయలుదేరింది.

ఆఫీసుగది చేరుకునేసరికి హాల్లోవున్న వాళ్ళల్లో చాలామంది ఆఫీసులోకి మూగారు. అందర్నీ పరామర్శిస్తుండగా, గవర్నమెంటు ప్లీడరుగారమ్మాయి రమణి కళ్లు మనోరమ తొడుక్కున్న చోళీమీద పడ్డాయి.

"ఎక్కడ కుట్టించారండీ ఆ చోళీ?" అంది రమణి.

"ఏం?" అంది మనోరమ బిత్తరపోయి.

"ఎంతో బాగుందండీ!" అంది రమణి ఒళ్ళంతా కళ్లుచేసుకు చూస్తూ.

వెక్కిరించబోతోందేమోనని భయపడ్డ మనోరమ ఈ ప్రశంసకు రెండింతలు ఆశ్చర్యపడింది. ఎందువల్లనంటే, ఆ చోళీ తను కుట్టుకున్నదే! మిషన్‌కుట్టు వగైరాలలో తనకు మంచి నేర్పు వున్నప్పటికీ, ఆ నేర్పు ఎదుటివాళ్ళ ప్రశంసను ఇంతగా చూరగొంటుందని ఆమె అనుకోలేదు. నిజానికి ఆచోళీ చాలా బాగున్నదగ తనుకూడా అనుకోకపోలేదు! ఫాషన్ మానిజైన్‌లో ఒక డిజైన్‌ప్రకారం తను చేసిన స్వంతప్రయత్నమది.

మనోరమ మనస్సులో ఏదో మెరుపు మెరిసినట్లయింది!

"ఏమిటోనండీ, నేనేది ఇచ్చినా సరే మిషన్‌వాడు నిప్పెట్టుకుని చక్కావస్తాడు! అక్కడికీ వాడిప్రాణాలన్నీ తెగేట్టు ఒకటికి పదిసార్లు చెప్తాను, ఏమాదిరిగా కుట్టాల్సిందీను..." అంటూ రమణి సణుక్కుంటోంది.

మనోరమ తనచోళీ బాగుందని వీలైనంత ఎక్కువమందిచేత అనిపించాలనుకుంది!

నిజానికి చోళీగుడ్డ ఏమీ అంత ప్రశస్తమయిందికాదు. మామూలు క్రేప్ సిల్కు. అయితే చోళీ ఫాషన్‌మాత్రం కొత్తది.

"నిజంగా అంత బాగుందా?" అంది వాళ్ళనందర్నీ ఉద్దేశించి.

"మిమ్మల్ని రెండు తన్ని అదికాస్తా విప్పి తీసిపట్టుకెళ్ళిపోదామా అనిపిస్తోంది!" అంది ఇన్‌కమ్‌టాక్స్ ఆఫీసరుగారి మేనకోడలు నళిని.

అందరూ గలగలా నవ్వారు.

"మీతో మేం అందాలపోటీకి రాముగానీ మీరు బట్టలు యెక్కడ కుట్టిస్తారో కాస్త మాకూకూడా చెపుదురూ" అంది రమణి.

మనోరమ చాలా జాగ్రత్తగా యిలా చెప్పడం ప్రారంభించింది: "చెప్పడానికేమీ సందేహంలేదు కాని, ఒక్కందుకు మాత్రం సందేహిస్తున్నాను. నాకు బట్టలుకుట్టేది మామూలువాళ్లెవరూ కాదు; గుట్టుగా బతుకుతున్న ఒక కుటుంబీకురాలు. అయితే ఆవిడ చాలా బాగా కుట్టగలదనడానికి సందేహం ఏమీ లేదు; నేనూ ఒప్పుకుంటున్నాను. ఆవిడ ఏదో కొద్దిమందికి తప్పితే, భారీ ఎత్తున తాను కుట్టడం లేదని చెప్పింది. అయినా మీకు కూడా కావాలంటే అడిగి చూస్తాను, ఒప్పుకుంటుందేమో..."

మనోరమ మాటలకు అడ్డంవచ్చి "కాస్త అడిగిచూడ్దురూ, మీకు పుణ్యం వుంటుంది!" అంది సుమిత్ర.

ఇక క్లబ్బులో వేరే పనేమీ చేయ బుద్ధి పుట్టలేదు మనోరమకు. ఒకసెట్టు టెన్నిస్ మాత్రం ఆడి ఇంటికి తిరిగివచ్చింది.

(మిగతా కథ పై వారం.)

అకాలనెరసి బట్టను ఆపుటకు
కాష్మీర్-కుసుమం
మీ ఇష్టమైన షాపులో నాన్పండి
యునైటెడ్ కెమికల్ సర్వీస్, బందరు వీధి, మద్రాసు-1. విజయవాడ.
చర్మ ఉపద్రవములకు, అపాయములకు
అత్యున్నతమైన సుగంధ ములాము
సాంటలక్స్
గజ్జి, పుండ్లు, కాలుట్లు మొటిమలు

లేడీస్ క్లబ్

(గతవారం తరువాయి)

మరో రెండు రోజులకు దుర్గ తను పట్టుకు వెళ్ళిన ఎంబ్రాయిడరీ, నిట్టింగ్ పుస్తకాలతో లోపలికి వచ్చింది.

"పేరెంట్స్ మేగజైన్" లో ఒక డిజైను ప్రకారం కల్పనకు "స్లీప్ సూట్" కుట్టడంలో తీవ్రంగా నిమగ్నమై వున్న మనోరమ కుట్టుమిషన్‌ను అవతలకు నెట్టి దుర్గను చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించింది.

"చాలా పనిమీద వున్నట్టున్నారు!" అంది దుర్గ వచ్చి పక్కన కూచుంటూ.

"అబ్బే! ఉబుసుపోకకి చేస్తున్న పని, అంతే! ఏదో గౌను కుడదామని మొదలు పెట్టాను..." అని చులకనగా నవ్వేసి; "అప్పుడే పుస్తకాలు అట్టుకొచ్చేశారేమిటి" అంటూ తిరిగ్గా కబుర్లకు దిగడానికి సిద్ధమైనట్లు కూర్చొంది మనోరమ.

"ఏం చెయ్యమంటారండీ? కుట్టేపెత్తు కనిపడనప్పుడు! క్షణంకూడా తీరిక లేకుండా పొద్దస్తమానం పనితోనే సరిపోతోంది. కుట్టేదీ షెట్టేదీ లేనప్పుడు వీటిని నా దగ్గర వుంచటమెందుకు, మీకైనా ఉపయోగ పడకుండాను అనిపించింది. అందుకని తెచ్చేశాను." నవ్వేసింది దుర్గ.

ఆ నవ్వు మాటున ఎంతో వెలితి దాగి వున్నట్లనిపించింది మనోరమకు. ఆ వెలితిని లెక్కకడుతూ ఒక్క క్షణం పాటు అలాగే వుండిపోయింది మనోరమ.

ఆ తరువాత, దుర్గ తన ఇబ్బందులనేమీ వెళ్ళపొయ్యక పోవడం మనోరమకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఆమె ఎంత నిండుకుండలాంటి మనిషో! అనుకుంది. తను పట్టుకు వెళ్ళిన పుస్తకాల్లో డిజైనులు కుట్టకపోవడం మాట అటుంచి, అందుకు తనకు ఫలానా సామానులు కావాలి తెచ్చిపెట్టమని ఆమె భర్తను అడిగివుండనైనా అడిగి వుండదని మనోరమ నిర్ధారణ చేసుకుంది.

ఇంతలో ఏదో హఠాత్తుగా జ్ఞాపకం వచ్చినట్లు "అన్నట్లు, నేనే మీకు కబురు పంపుదామనుకుంటున్నాను. ఇంతలో మీరే వచ్చారు. సరే, విషయమేమిటో చెప్తాను, వినండి- కుట్టుమిషన్ నేర్చుకోవడం అంటే మీకిష్టమేనా?" అంది మనోరమ.

"ఏది నేర్చుకోవడమన్నా ఇష్టమే. అవకాశమూ తీరుబడీ వుండాలి కాని..." అంది దుర్గ.

"అవకాశానికేం? నేను నేర్పుతాను. నాకు కాస్త బాగానే వచ్చు. మిషను దగ్గిరా సామానులన్నీ నాదగ్గరున్నాయి. మధ్యాహ్నం పూటల అంతా నేను తీరుబడిగానే వుంటాను. వీలు చేసుకు రండి. మీరు నేర్చుకోవడం నిజంగా చాలా మంచిదండీ!" అనిమాత్రం అంది మనోరమ. డబ్బు సంపాదనకు వీలుంటుందని సూటిగా చెప్పడం ఇష్టంలేక.

దుర్గ "సరే" నని ఒప్పుకోనక తప్పింది కాదు.

దుర్గ ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళిపోతూవుంటే, "మధ్యాహ్నం తప్పకుండా వస్తారు కదూ? మీ కోసం చూస్తూ వుంటాను. రేపే మొదలుపెట్టేద్దాం. మిషను మీద కుట్టడం, ఆదులు తీసుకోవడం ముందు వస్తే, ఆ తరువాత కత్తిరింపులు నేర్చుకోవచ్చు. వస్తారు కదూ?" అంది మనోరమ దుర్గతో గేటు దాకా వస్తూ.

మనోరమ తన పట్ల చూపుతున్న శ్రద్ధకు దుర్గ ఆశ్చర్యపోతూ "అలాగే తప్పకుండా వస్తాను" అని బయలుదేరింది.

మర్నాడు, దుర్గ అన్న ప్రకారం వచ్చింది. కబుర్లతో ఏవిధమైన కాలయాపనా చెయ్యకుండా మనోరమ కుట్టుపని మొదటి పాఠం ప్రారంభించింది. అసలు కుట్టుమిషన్ ఎలా ఉంటుందో, దానిలో దారం ఎలా అమర్చాలో చెప్పింది. ఆ తరువాత, కుట్టేటప్పుడు గుడ్డను ఎలా కదపాలో, ఎలా కుట్టాలో కూడా చెప్పి అంతకు పూర్వమే సిద్ధంచేసి వుంచిన పాత గుడ్డ ఒకటి ఇచ్చి దుర్గను కుట్టమంది. ఆ తరువాత "ఫ్రిల్స్" వగైరాలు పొయ్యటం ఎలాగో, గుండీలు కుట్టడం ఎలాగో కూడా నేర్పి ఇవి నెమ్మది మీద వస్తాయనీ, మాములుగా మిషనుమీద కుట్టడం ముందు సాధన చెయ్యమని చెప్పింది.

దుర్గ కూడా ఇవన్నీ అట్టే కష్టపడకుండానే గ్రహించడం చూచి, ఆమెకు నేర్పడం తేలికేనని మనోరమ సంతోషించింది.

సాయంత్రం, దుర్గ యింటికి వెళ్ళబోతూవుంటే మనోరమ పనిమనిషిని పిలిచి, తన కుట్టుమిషను తీసుకుపోయి దుర్గ యింట్లో పెట్టిరమ్మని చెప్పింది.

దుర్గకు కుట్టుపనులు నేర్పేవిషయంలో మనోరమ చేతనైనంత శ్రద్ధ తీసుకుంది. చోళీలు, బ్లౌజులు, పిల్లల ప్లేసూట్లు ఇత్యాది దుస్తుల రకాలు ఎన్ని వున్నాయో, వాటికి ఏయే ఆదులు ఎలా తీసుకోవాలో సాధ్యమైనంత త్వరలో దుర్గకు నేర్పడానికి మనోరమ శత విధాల శ్రద్ధ వహించింది.

ఈ మాటలకు దుర్గ ఆశ్చర్యపోయి "ఎందుకండీ, రేపు నేనే వస్తానుగా" అంది.

"వద్దు గాని, ఈలోపల తీరుబడి అయినప్పుడల్లా ఇంటి దగ్గర కూడా మీరు ప్రాక్టీసు చేద్దురుగాని. చిన్న మిషనే గనక మళ్ళా రేపు మీరు వచ్చేటప్పుడు పనిమనిషి ఇక్కడికి తీసుకు వస్తుంది." అంది మనోరమ.

ఇక సమాధానం చెప్పి ప్రయోజనం లేదనుకుంది దుర్గ.

మనోరమ సాయంత్రం లేడీస్ క్లబ్బుకి వెడితే, రమణి తనని పట్టుకుని అడిగింది, "ఏమండీ! మీకు బట్టలు కుట్టే ఆవిడ్ని అడిగారా?" అని.

మిగతా వాళ్ళు చాలా మంది కూడా సమాధానంకోసం ఆసక్తితో ఎదురు చూశారు.

"అన్నట్లు చెప్పటం మరిచాను. ఆ

వెంపటి
సచ్చిదానంద శర్మ

విషయం విచారించాలనుకున్నదో! అయితే మొన్ననే వాళ్ళ పుట్టింటికి వెళ్ళిందట. ఒక నెల రోజుల్లో వస్తుందట. విచారించకు, త్వరగానే వస్తుందిగా!" అని ఓదార్చింది మనోరమ.

అప్పటినుంచి మనోరమ చాలా రోజులు ఆగాల్సి వచ్చింది. [illegible] ఎవరి వాళ్ళు మళ్ళీ వచ్చేవరకూ [illegible] తను వని మరీ వెళ్ళింది.

తన అత్తవారింట క్లబ్బు మెంబర్లతో రోజూ విచిత్రం తగ్గలేదుగానీ, ఆ రోజు ఇంతకు మరింత ఎక్కువవుతున్నట్లుగాను మనోరమ అప్పటినుంచి తీసుకోదగ్గ జాగ్రత్తలన్నీ తీసుకోవడం మొదలు పెట్టింది!

వీటితోడు దుర్గకు కుట్టుపనులు నేర్పే విషయంలో చాలా ఎంత శ్రద్ధ తీసుకుంది. తోరణాలు, బ్లౌజులు, పిల్లల ఫ్రాకులు, డ్రెస్సులు ఇత్యాదివస్తువుల రకాలు ఎన్ని వున్నాయో, వాటికి ఏయే అదాలు ఎలా తీసుకోవాలో సాధ్యమైనంత త్వరలో దుర్గకు నేర్పడానికి మనోరమ తన విధాల శ్రద్ధ వహించింది.

అందుకు తగ్గట్టు దుర్గ కూడా ఎంతో ఆసక్తి కనబర్చింది. మొదలు పెట్టిన రెండో నాటికే గ్రహించింది. ఆ క్రితం రోజున దుర్గ అసలు తను చేస్తున్న ప్రయత్నాన్ని గురించి కృష్ణమూర్తి అభిప్రాయం ఏమిటో తెలుసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో "మీరు కుట్టుపని నేర్చుకోవడాన్ని గురించి ఏమన్నారు, మీ ఆయన?" అని అడిగింది మనోరమ.

"ఏమంటారు! ఇలాంటివాటికి ఆయనేమీ అభ్యంతరం చెప్పరండీ! ప్రతి దానికి తన అనుమతి ఏమిటని కూడా అంటారు. తప్పకుండా నేర్చుకోమన్నారు." అంది దుర్గ సిగ్గుతో లోలోపల నవ్వుకుంటూ.

కృష్ణమూర్తి ఇలా అనడానికి ముఖ్యం ఇంటిదగ్గర ఎంత శ్రద్ధగా సాధన చేసి వుంటుందో!

ఆరోజున కుట్టుమిషన్ ఇంటికి తీసుకు వెళ్ళడానికి దుర్గ చాలా అభ్యంతరం చెప్పింది. "అసలు మీ మిషనుమీద నేర్చుకుంటున్నదే చాలక, మాయింటికి కూడా పట్టుకెళ్ళడమేమిటండీ? తను ఒక మిషన్ కొంటానన్నారు." అంది ఉత్సాహాన్ని కప్పిపుచ్చుకుంటూ.

మనోరమ ఈ మాటలకు ఆశ్చర్యపోయి "ఇప్పుడిప్పుడే కదా. ఎప్పుడు కొనాల్సిందీ, ఎలా కొనాల్సిందీ నేను చెప్తాను. అంతా కొంత కాలం పోనియ్యండి" అంది.

అసలు ఏం జరిగిందో ఇక్కడ కొంచెం వివరించవలసి వుంది.

ఆనాడు సాయంత్రం కృష్ణమూర్తి ఆఫీసు నుంచి వచ్చేసరికి, దుర్గ చాలా హుషారుగా వుంది.

తన ఇంట్లో కుట్టుమిషన్ వుండటం చూసి కృష్ణమూర్తి ఆశ్చర్యపోయాడు. అందులోనూ, ఆఫీసునుంచి కొంచెం హుషారుగా వచ్చాడేమో—మరింత ఆశ్చర్యపోయాడు!

భర్తరాకను దుర్గ గమనించిందో లేదో తెలియదు కాని, మొత్తానికి గమనించనట్లు వుండిపోయింది.

మరి అంత హుషారుగా వచ్చిన కృష్ణమూర్తికి ఎలా వుంటుందో! వెనకగా వచ్చి భార్య కళ్ళు మూసి, ఒక్క ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

"ఉండండి, కాఫీ తెస్తాను!" అని దుర్గ తప్పించుకుని లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

"ఇవా తీసుకురా, ఆ విషయం!" అన్నాడు అపూర్వ ప్రేమైక జీవి కృష్ణమూర్తి.

ఆ తరువాత పావుగంటలో కాఫీ కప్పులో పోసుకు రాగానే, కుట్టుమిషన్ సంగతి ఎత్తాడు.

ఇంత జరిగినప్పుడు, భర్త ఏమన్నాడో మనోరమతో చెప్తూ దుర్గ సిగ్గుపడిపోతూ ఆశ్చర్యపడిపోయింది కూడా.

"తనుతప్పకుండా మిషన్ కొంటానన్నారండీ! మా వాళ్ళకి కొన్ని పనులున్నాయని రాయమన్నారు. ఈ విషయంలో అడ్డు చెప్పడానికి ఏమీ అభ్యంతరం లేదుట!" అంది దుర్గ.

మనోరమ నవ్వింది.

దుర్గ ఒక నాటి మధ్యాహ్నం యథావిధిగా కుట్టుపని నేర్చుకోవడానికి వచ్చేసరికి మనోరమ కొన్ని బొమ్మలు గీసి [illegible] చించి, వాటిని కుట్టమన్నది. కొత్త గుడ్డలు కట్టే అవకాశం లభించేసరికి, దుర్గ తనకేదో ప్రమోషన్ వచ్చినంత సంతోషించింది! చాలా శ్రద్ధగా కుట్టింది. బాగానే వచ్చాయి కూడాను.

దుర్గకు కుట్టుపని ఒక నెలరోజుల లోపల నేర్పగలననే ధైర్యంతో మనోరమ తన బట్టలు కట్టే పనికి పుట్టింటికి వెళ్ళటాని నెలరోజులలో వస్తుందని క్లబ్బులో వాళ్ళతో చెప్పింది. తను అనుకున్న దాని కంటే తొందరగానే దుర్గకు కుట్టుపని వచ్చినందుకు తన సామర్థ్యానికి తానే ఆశ్చర్యపోయింది; దుర్గ చూపిన శ్రద్ధాసక్తులకు తన లోలోపల సంతోషించింది.

మందుల షాపులో ఒక యువకుడు సిగరెట్టు కాలుస్తున్నాడు. మేనేజరు అతనితో చెప్పాడు, "ఇక్కడ సిగరెట్టు కాల్చకూడ"దని.

"ఎందుకు కాల్చకూడదు? ఇప్పుడే ఇక్కడే కొన్నాను గదా?"

"అయితేనేం లెండి. మేము ఇక్కడ ఆముదం కూడా అమ్ముతూ ఉంటాము."

ఇప్పుడు దుర్గ కుట్టిన బ్లౌజులు రెండూ గర్వపడుతూ లీడరుగారి ఏకైక పుత్రిక రమణి!

వట్టి పనితనాన్ని మెప్పుకోవడం స్త్రీ స్వభావానికి విరుద్ధం అని మనోరమకు తెలుసు. అంతేగాక, ఇతరులెవరయినా అలా మెచ్చుకుంటే మెచ్చుకోవచ్చునేమోగాని, రమణి మాత్రం అటువంటి పని పొరపాటున కూడా చెయ్యదని మనోరమ నమ్మకం. అందువల్ల ఇప్పుడు తను తయారుచేయించిన బ్లౌజుల్ని రమణి ఏమి వంక పెంచుతుందోనని మనోరమ భయపడింది.

మనోరమ ఇదిగానే, అప్పటికప్పుడే క్లబ్ రూములోకి పోయి తొడుక్కుని, ఒక్కసారిగా అతిప్రసన్నురాలై, అందరూ చూసేలాగ గిర్రున ఒక్క చుట్టు తిరిగి, "బాగా ఫిట్‌గా వున్నాయండీ!" అంది రమణి.

"బ్రహ్మాండంగా వున్నాయి!" అనుకుంది మనోరమ.

మిగతా వాళ్ళంతా కూడా వేలంవెర్రిగా ప్రశంసించడం మొదలుపెట్టారు.

ఈ బ్లౌజుల మూలాన దుర్గకు మంచి పేరు వచ్చేటట్టు ఒక పనుపడ్డ అని మనోరమ అనుకుంటూనే వుంది. ఇది తానిచ్చిన డబ్బే కాదని ఒప్పుకోక తప్పదని దుర్గను బలవంతాన ఒప్పించ గలిగింది.

క్లబ్బులో చాలామంది కుట్టించుకుంటూ మంటున్నారు. మా ప్రెస్ చేస్తాను. మీరు

వైట్‌డెంట్
దంతక్రిములను
సంహరించే పండ్లపొడి
శ్రీవత్స కెమికల్స్ & డ్రగ్స్
లిమిటెడ్, మద్రాసు-30.

అదులు తీసుకోండి. కత్తిరింపులు మాత్రం నేను చూస్తాను—కొన్ని రోజులపాటు. వాళ్ళకు మీఇంటి ఎడ్రస్ చెపితే మీఆయన ఏమయినా అనుకుంటారా?" అంది మనోరమ.

"అబ్బే! ఆయనేమీ అలా అనుకోరండీ.. ఇతర్లది కానీకూడా ముట్టకూడదనేదీకూడా ఏమీ లేదాయనకి! అవసరమైనప్పుడల్లా చిలర అప్పులు చేసి తీరుస్తూనేవుంటారు!...కొన్ని కొన్ని విషయాలలో మాత్రమే ఆయనకి విపరీతమైన పట్టుదలలు...చేతనయితే నన్ను సంపాదించమంటారు ఇప్పుడు చదువుకోమంటారు. ఇంకా చదువేమిటి, నా మొహం!" అంది దుర్గ పరిహాసంగా.

"అసలు ఎంతదాకా చదివారు?" అంది మనోరమ.

"ఫిఫ్త్ ఫారందాకా...ఆ తరవాత పెళ్లయింది. దానితో సరి!" అంది దుర్గ సిగ్గుపడుతూ.

ఆపాటి చదువయినా వుండడంవల్లనే చెప్పిన విషయాలు గ్రహించి, చెప్పినంతవరకు కుట్టుపని దుర్గ అంత తొందరగా నేర్చుకోగలిగింది అనుకుంది మనోరమ "నిజమే. మెట్రిక్ కి కట్టండి. కావలిస్తేచేతనయిందేదో నేనుకూడా నేర్పుతాను. ముందు కత్తిరింపులుకూడా కాస్త నేర్చుకుంటిరా అంటే, ఆ తర్వాత మీకు వెసులుబాటు చిక్కుతుంది" అంది.

తన మొట్టమొదట సంపాదన ఇంటికి తీసుకుపోతూ దుర్గ అవ్యక్తమైన ఆనందావేశాలు పొందింది.

ఆనాడు సాయంత్రం దుర్గ దగ్గరకి సుమిత్ర, ఇందిర, శాంత, శారద జాకెట్టు గుడ్డలు తీసుకొచ్చారు. ఎలా కుట్టాలో వివరాలన్నీ తీసుకుని వాళ్ళని పంపింది దుర్గ.

మర్నాడు మధ్యాహ్నం ఆ గుడ్డలు తీసుకొని, దుర్గ మనోరమ దగ్గిరికి బయులుదేరింది.

"వాళ్ళు మీదగ్గిరికి వచ్చారో లేదో అనుకుంటున్నాను. వచ్చారన్నమాట!" అంటూ దుర్గ చేతిలో గుడ్డలుతీసి మనోరమ సంతృప్తిని ప్రకటించింది.

"నా దగ్గర కుట్టుపనిమీద పుస్తకాలు, ఫాషన్ మాగజైనులు వున్నాయి. వాటిని ఇంటికి పట్టుకుపోయి తీరిగ్గా వున్నప్పుడు స్టడీ చెయ్యండి...ఇంకనుంచీ గుడ్డలుకూడా మీరే కత్తిరిద్దురుగాని. నేను మాత్రం పైనుండి జాగ్రత్తగా చూస్తూవుంటాను," అంది మనోరమ, దుర్గ తెచ్చిన గుడ్డల్ని అదుల ప్రకారం కత్తిరించి యిస్తూ.

ఈ మాటలతో దుర్గ ఉబ్బి తబ్బిబ్బయింది.

దుర్గ ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళేటప్పుడు చాలా పుస్తకాలిచ్చి, "ఇక మీరు పెద్దకుట్టుమిషన్ ఒకటి కొనుక్కుందురుగాని...చాలా తేలికేకూడాను! మూడోవంతు డబ్బు కడితేచాలు మిషన్ మనకిస్తారు. మిగతాది వాయిదాల మీద తీర్చుకోవచ్చు. ఇందుకు నేను హామీ వుంటాను" అంది మనోరమ.

అప్పటినుంచీ గుడ్డల కత్తిరింపుల విషయంలోకూడా మనోరమ చెయ్యి చేసుకోవడం మానివేసి, ఆ పనికూడా దుర్గకే అప్పగించింది. తనుమాత్రం పైనవుండి అవసరమయితే సలహాలుమాత్రం ఇచ్చేది.

అయితే, క్లబ్బులో జనానికి మాత్రం, దుర్గదగ్గిర బట్టలు కుట్టించుకోవడం విషయంలో ఆసక్తి తగ్గకుండా మనోరమ అమితమైన జాగ్రత్తలు తీసుకునేది. దుర్గపేరు కేవలం క్లబ్బుమెంబర్లకు మాత్రమే పరిమితం కాక, బయటకూడా వ్యాపించేవరకూ ఈపాటి జాగ్రత్త అవసరమని ఆమె భావించింది.

"మనోరమగారూ! మీధర్మమా అని... మా బట్టలబాధ తీర్చారండీ! బట్టలు బాగా లేవంటూ ఇంటిదగ్గిర నానాయాగుడు లేకుండా చేసినందుకు మాఆయన మీకు థాంక్స్ అని చెప్పమన్నారండీ!" అంది ఇంజనీరుగారి కోడలు కమల, ఏదో ప్రసంగవశాత్తు

క్లబ్బులో కూర్చున్న వాళ్ళంతా గలగలా నవ్వారు.

మిషన్ కొనడానికి వెళ్ళినరోజున దుర్గతోపాటు కృష్ణమూర్తి కూడా షాపుకి వచ్చాడు. అతడి మాటల్ని బట్టి సరసుడేఅనే అభిప్రాయం కలిగింది మనోరమకు.

"ఏమండీ, మీరు చెప్పండి...ఒక డిగ్రీ చేతిలో వున్నవాడు ఈ రోజుల్లో ఏపాటి కట్నం గుంజుతున్నాడు?" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

అసలు ఈ ప్రశ్న ఏమిటో, ఎందుకిలా అడుగుతున్నాడో అర్థంకాక మనోరమ బిత్తరపోయింది.

ఇంతలో దుర్గ, "ఏమైనాకాని, నన్ను చంపినాసరే కట్నం డబ్బుగా మాత్రం నేనేమీ ఇవ్వను! చూశారండీ—నేను

కొత్తగా ఉద్యోగంలో చేరిన అబ్బాయిని మేనేజరు పిలిచి చెప్పాడు: "అసిస్టెంటు మేనేజరు చెప్పింది విన్నావా? ఆయన చెప్పినట్లలా చేస్తూ ఉండు. ఏం?"

"అలాగేనండి. మీరు ఆయన్ని పిలిచినప్పుడల్లా, ఆయన్ని నిద్ర లేపవలసిందని చెప్పారండి. ఇందులో పెద్దకష్టమేముందండి?"

సంపాదించి తన కట్నం డబ్బు తనకివ్వాలిటండీ!" అంది.

అసలు విషయమేమిటో ఇప్పటికి అర్థమై మనోరమ విపరీతంగా నవ్వడం మొదలు పెట్టింది. కుట్టుమిషన్ కొంటున్నంతసేపూ, ఈమాట గుర్తుకువచ్చి పదేపదే తనలో తనే నవ్వుకుంది. స్యూరిటీ బాండుమీద సంతకం చేసి ఇంటికి తిరిగివస్తూ కృష్ణమూర్తితో "చూస్తూవుండండి! మరి నాలుగురోజులలో మీ ఆవిడ మీకంటె ఎక్కువ సంపాదిస్తుంది!" అంది మనోరమ.

ఇంతలో దుర్గ అందుకుని, "నన్ను అత్తమానం తను ఎద్దేవా చేస్తారండీ. ఉద్యోగం చెయ్యడం అంటే బంగాళాదుంపలు వేగించడంలాంటిది కాదని! మరి అప్పుడూ చెప్పాలి కాదండీ--బంగాళాదుంపలు వేగించడం అంటే ఉద్యోగం చెయ్యడం అంత తేలికైన పనికాదని!" అంది.

ఇలాంటి పరిహాసాలకు కృష్ణమూర్తిచిన్నబుచ్చుకునేమనిషేమీ కాదు. ఇంత సంతోషం అనుకూలపరిస్థితుల కారణంగా వాళ్ళలో ఎలా మాటుమణిగివుందో గ్రహించింది మనోరమ.

ఆ తరువాత కృష్ణమూర్తి ఇంట్లో క్రమంగా మార్పులు ప్రారంభమైనాయి. ముందుగది, ఎవరయినావస్తే కూర్చోడానికి వీలుగా ఒకవిధమైన షాపు ఆకారానికి మారింది. బట్టలు ఇచ్చిరావడం మొదలైన పనులకి ఒక కుఱ్ఱవాడు కుదిరాడు. ఇద్దరు పిల్లలు పని నేర్చుకోవడానికి కుదిరి, గుండీలు కుట్టడం, కాజాలుతియ్యడం ఇత్యాది చిల్లరపనులు

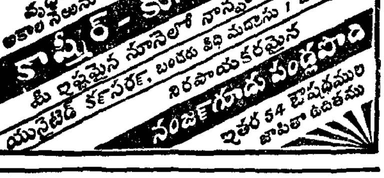

చేస్తున్నారు వాళ్ళిద్దరికీకూడా దుర్గ ఘనంగానే ముట్టచెపుతున్నది.

ఒకనాడు మధ్యాహ్నంపూట దుర్గ మనోరమ దగ్గిరికి పెత్తనానికి వచ్చినట్టు వచ్చి, ఇప్పుడు తనసంపాదన తనభర్త సంపాదనను మించిపోయిందని చెప్పింది.

"అది చాలదండీ. మీదగ్గర కుట్టుపనికి ఎవరినైనా కుదుర్చుకుని, ఆవిడకి మీ ఆయన జీతంకంటే ఎక్కువ జీతం మీరివ్వగలగాలి!" అంది మనోరమ.

ఇద్దరూ అదేపనిగా నవ్వడం మొదలు పెట్టారు.

"ఆ తరువాత మీ ఆయనచేత మా ఆయనకు రాజీనామా పత్రరం ఇప్పించండి!" అంది మనోరమ మళ్ళీ

ఇద్దరూ ఇంకా విరగబడినవ్వడం మొదలు పెట్టారు.

విశేష మేమంటే, ఇలా జరగడం అంత హాస్యాస్పదమైన విషయమనే అభిప్రాయం నిజంగా వాళ్ళలో ఎవ్వరికీ లేదు.

అందుకనే——

అంత పెద్దజీతానికి తను ఒక మనిషిని పనిలో పెట్టుకోబోతున్నానని ఒకనాడు దుర్గ అంటే అందుకు కృష్ణమూర్తి ఏమీ చలించలేదు. పైగా, "మన శక్తికొద్దీ మనం ఇవ్వాలిగాని, నా జీతంకంటె ఎక్కువైపోతుందేమోనని చెప్పి పాపం ఆవిడకి లేకుండా చెయ్యడం ఏమిటి?" అన్నాడు

ఇస్తామన్న కట్నాన్ని అప్పుగానైనా పుచ్చుకోకూడదని శపథంపట్టిన ఆదర్శవాది కృష్ణమూర్తి మాట్లాడిన ఈ మాటలు, అతడి స్వభావాన్ని ఎరిగిన దుర్గకుగాని, మనోరమకు గాని ఆశ్చర్యం కలిగించలేదు.

అంతేకాదు——

క్రమంగా వ్యాపారం విస్తరించి, రాబడి, ఖర్చుకూడా ఎక్కువై, ఇవన్నీ పరిమాన్తూ వుండే గుమాస్తా అవసరం నానాటికీ మరింతగా కనుపిస్తూ వుండేసరికి కృష్ణమూర్తి తన ఉద్యోగాన్నిమానేసే ఆలోచనలోపడ్డాడు. అయితే ఇంకా ఏ నిర్ణయానికీ రాలేకపోతున్న సమయంలో ఒక సంఘటన జరిగింది:

ఆఫీసులో సెక్షన్‌హెడ్‌కి కృష్ణమూర్తి అంటే వున్న కార్పణ్యంకొద్దీ చెప్పిన మాటలు పట్టుకుని హెడ్‌క్లర్క్ కృష్ణమూర్తిని దండించడం మొదలుపెట్టాడు. ముందు సెక్షన్‌హెడ్ చెప్పినట్లల్లా వినడం తన విధి అని కృష్ణమూర్తిని ఆదేశించాడు.

ఈ నిరంకుశత్వానికి కృష్ణమూర్తికి ఒళ్లు మండింది

"నాకు కూడా సమంజసమనితోస్తే తప్ప కేవలం ఆయన చెప్పాడుగదా అని మాత్రం నేను చెయ్యను. అసలు విషయమేమిటో నన్నుకూడా చెప్పనివ్వండి——బంజరు భూముల కోసం సీతానగరాన్నుంచి వచ్చిన విషయం ముందుచూడండని ఆయన తొందర చేయడం మొదలు పెట్టాడు. అంతకంటె పాతకాగితాలు పెండింగులో వుంటే, వాటికంటెకూడా ముందు దీని వ్యవహారం చూడమంటాడు. పైగా ఆ భూమిన్ని ఇంతకు పూర్వం నుంచీ సాగుచేసు కుంటున్నామంటూ, అక్కడినుంచి మరొక పిటీషనువచ్చింది. ఈ పిటీషను లెక్కలోకి రాకముందే కాగితాలు పైకి పోవాలని ఆయనతొందరపడుతున్నాడు. ఇలాటి మాటలు నేను వినను; వినక్ఖర్లేదు" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి

"ఇదంతా అనవసరం. ముందు నువ్వు నీసీటులోకివెళ్ళి, ఆయన చెప్పినట్లు చెయ్యి!" హెడ్‌క్లర్క్ మళ్లా ఆదేశించాడు.

"నేను చెయ్యనని ఇప్పుడే చెప్పాను!" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

హెడ్‌క్లర్క్ ఉగ్రుడై "నీ విషయం కలెక్టరుగారిదాకా వెడుతుంది సుమా! జాగ్రత్త" అంటూ బెదిరించాడు.

"అంతదాకా ఆగను. ఇప్పుడే రాజీనామా ఇచ్చేస్తున్నాను ఇదిగో కాగితం పంపుతాను" అని వెళ్ళిపోబోయాడుకృష్ణమూర్తి

'ఎంత అవమానమైనా దిగమింగి ఉద్యోగాలు నిలబెట్టుకోవాలి' అనేమన స్తత్వంతో ఇన్నేళ్లుగాబతుకుతూవచ్చిన సెక్షన్‌హెడ్ హెడ్‌క్లర్క్ ఇద్దరూ కృష్ణమూర్తి మాటలకు నిశ్చేష్టులయారు

"కృష్ణమూర్తీ! ఎందుకు తొందర పడతావు? వృద్ధిలోకి రావలసినవాడివి!" అన్నాడు సెక్షన్‌హెడ్ ఒక క్షణానికి తెప్పరిల్లి.

"ఇలాటి చోట వుంటే ఎప్పటికీ వృద్ధిలోకి రాను. అవసరమైనప్పుడు కూడా తొందరపడకపోతే అసలెవృద్ధిలోకి రాను!" అని వెళ్లిపోయి కృష్ణమూర్తి రాజీనామా కాగితం రాయడం మొదలు పెట్టాడు.

అసలు ఈతగూ ఎలా పరిణమిస్తుందోనని కాసుక్కూచున్న తోటి గుమాస్తాలంతా కృష్ణమూర్తి బల్లచుట్టూచేరి ఆకాగితంచూచి ఆశ్చర్య పోవడం మొదలు పెట్టారు.

"ఉద్యోగంమానేస్తావుట్రా!" అన్నాడు గోపాలరావు

ఇది లేకపోతే ఇక జీవితమే లేని మిగతా అభాగ్యులంతా విస్తుపోయి చూడడం మొదలుపెట్టారు.

"మరేం ఫరవాలేదు. మా ఆవిడికి ఒక ఎక్కౌంటెంటు కావాలి. అవని చేస్తాను" అన్నాడు కృష్ణమూర్తి

కృష్ణమూర్తి స్వభావం సరిగా తెలియని మిత్రబృందం అంతా వెటకారంగా నవ్వింది.

హెడ్‌క్లర్క్ మహాశయుడు తలపాగా సవిరించుకుంటూ ఆదరాబదరా కలెక్టరుగారి గదిలోకి వెళ్లి, కృష్ణమూర్తి "అవిధేయత" గురించి విన్నవించుకున్నాడు.

కలెక్టరుగారు అంతా విని ఒక నవ్వు నవ్వి, "మీబోటి జీతగాణ్ణి పెట్టుకోగల స్థితిలో వున్నాడండీ, ఇప్పుడాయన! అందువల్ల మీకు విధేయతచూపే దేమిటి-అనుకొని వుంటాడు లెండి!" అన్నాడు.

ఈ మాటల అర్థం ఏమిటో పూర్తిగా అవగాహన కాని హెడ్‌క్లర్క్ మహాశయుడు కలెక్టరుగారి "కుజ్ఞతనాన్ని" మనస్సులో మరొకసారి ఈసడించుకున్నాడు.

* * *

"కలెక్టరుగారు సమర్థులు కాబట్టి, ఈ విషయాన్నంతా కట్టుకథను మరిపించేటట్లుగామీకు చెప్పారు ఒక్క విషయం మాత్రం నేను ఈ క్లబ్బు వార్షికోత్సవ శుభ సమయాన మీకు విన్నవించుకోదల్చుకున్నాను-మీవల్లనే నేను వృద్ధిలోకి వచ్చానని ఎల్లప్పుడూ గుర్తుంచుకుంటాను. న్యూయింగ్ స్కూల్ ఏర్పాటు ద్వారా, క్లబ్బుమెంబర్లలో కావలసినవాళ్ళకి కుట్టుపని నేర్పి, మీ ఋణం కొంతవరకు తీర్చుకోబోతున్నందుకు చాలా సంతోషంగావుంది. మీరు చూపిన ఆదరణకు ఎల్లప్పుడూ కృతజ్ఞురాల్ని!" అని దుర్గ ముక్తసరిగా తన ప్రసంగాన్ని ముగించింది.

ఇంతలో కలెక్టరుగారు మళ్లీ మైక్ ముందుకి వచ్చి, "పాపం! ఈ అమ్మాయి మీరు చూపిన ఆదరణకు కృతజ్ఞత తెలుపుతోంది! మీరు ఇంతకు పూర్వం చూపింది ఆదరణ అని మీకు తెలిసివుంటే, అసలు అటువంటి ఆదరణ చూపించే శ్రద్ధ మీలో ఎవరూ తీసుకునే వారు కాదేమో! మీ ఆడవాళ్ళ సంగతి నాకు అట్టే తెలియదు కాని, మా మగవాళ్ళయితే ఇటువంటి సమయాల్లో ఏమి చేసేవాళ్లో నాకు బాగా తెలుసు" అన్నారు.

ఈమాటల్ని గురించి తగినంతగా వాళ్ళలో ఎందరు ఆలోచించారో తెలీదు గాని, అందరూ దీర్ఘంగా చప్పట్లుమాత్రం కొట్టి, చాలా సేపు నవ్వారు.

(అయిపోయింది)